



**Datum**

14 februari 2025

**Kenmerk**

BBPZ/LSpi/RBos/25-013

**Aan**

Tweede Kamer der Staten-Generaal  
t.a.v. de vaste Kamercommissie voor KGG, cc VRO

**Onderwerp**

CD Netcongestie en energie-infrastructuur

Geachte Kamerleden,

Op 19 februari debatteert u in uw Commissie over netcongestie. Woningcorporaties hebben stevige bouw- en verduurzamingsambities. De nieuwbouw en verduurzaming van de sociale woningvoorraad staan echter door het gebrek aan stroomaansluitingen onder druk. Netcongestie lijkt hierdoor voor woningcorporaties ook een belemmering te worden bij de realisatie en verduurzaming van de broodnodige betaalbare huurwoningen. Wij vragen uw aandacht hiervoor in aanloop naar het Commissiedebat over netcongestie en energie-infrastructuur op 19 februari aanstaande.

**Nieuwbouw**

Woningcorporaties hebben in de Nationale Prestatieafspraken en via de Woontop ambitieuze afspraken gemaakt voor de nieuwbouw, waarin we doorgroeien naar 30.000 nieuwe sociale huurwoningen per jaar. Dit is gezien het woningtekort zeer noodzakelijk en een behoorlijke uitdaging om verschillende redenen. Netcongestie begint daar een groter wordend knelpunt in te vormen.

Een eerste inventarisatie laat zien dat bij bijna 90% van de woondeals concrete projecten vertraging oplopen door netcongestie. Dit komt niet alleen door beperkte capaciteit op het net, maar ook door vertraging bij de aansluiting. Een veelgehoorde klacht is dat pas laat in het proces bij het huisnummerbesluit zekerheid wordt gegeven over de aansluiting, terwijl vooraf al grote investeringen nodig zijn. Dit probleem raakt vooral snel te realiseren woningen, zoals flexwoningen, die nu vaak maanden leegstaan na oplevering. Dat kunnen we ons met deze woningnood niet veroorloven.

Een voorbeeld van vertraging in de realisatie van woningbouw is het project "Atrium" in Kerkrade. Dit project betrof de renovatie van een gebouw naar een volledig "all-electric" concept. Echter, de beschikbare vermogens van de nutsvoorzieningen bleken onvoldoende om dit te realiseren. Dit gebouw is nog steeds niet in gebruik genomen kan worden, terwijl het inmiddels al bijna een jaar is opgeleverd. Ook geven netbeheerders aan dat woningbouwprojecten in de toekomst geen duidelijkheid over doorgang kunnen krijgen. Dit is zeer zorgwekkend.

Daarnaast worden gebouwen en complexen regelmatig opgeleverd met een diesel-aggregaat vanwege

een gebrek aan ruimte om het net en kan nieuwbouw niet plaatsvinden doordat bedrijven niet kunnen verplaatsen. In andere woorden, netcongestie verhindert in vele opzichten de woningbouwopgave. Woningbouw heeft binnen het prioriteringskader van de ACM voorrang bij de verdeling van vrijgekomen transportcapaciteit. Het is positief dat er keuzes worden gemaakt en de schaarse capaciteit maatschappelijk verantwoord wordt verdeeld. Dit lost echter de problemen rond aansluitingen niet op. Het is positief dat het kabinet eraan werkt om de mogelijkheden om bezwaar te maken te beperken en dat de uitbreiding van het elektriciteitsnet als een 'zwaarwegend maatschappelijk belang' wordt gekwalificeerd.

### **Warmtetransitie loopt vertraging op**

Woningcorporaties investeren volop in verduurzaming om kwetsbare huishoudens te beschermen tegen stijgende energiekosten en bij te dragen aan de klimaatdoelen. Inmiddels heeft 44% van de corporatiewoningen energielabel A of beter, en tegen 2028 zijn vrijwel alle woningen met een E, F of G-label uitgefaseerd. Hoewel corporaties vooroplopen in woningisolatie, loopt de warmtetransitie achter, terwijl de gasprijzen naar verwachting fors stijgen. Zonder regie van de overheid en netbeheerders dreigt de warmtetransitie stil te vallen, met als gevolg dat huurders blijven zitten met een onbetaalbare energierekening.

### **Versnelling nodig in de warmtetransitie: regie en wetgeving cruciaal**

We krijgen veel signalen van corporaties die vastlopen in het aardgasvrij maken van hun bezit. Zo krijgen corporaties in steeds meer gebieden te horen dat ze geen warmtepompen mogen ophangen, terwijl dit voor eigenaar-bewoners nog wel mogelijk is. Dit zorgt niet alleen voor verwarring, ook worden warmtenetten er minder aantrekkelijk door, aangezien het voor de business case noodzakelijk is om zo veel mogelijk huishoudens aan te sluiten. Terwijl uit onderzoeken blijkt dat een warmtenet op veel plekken de warmtevoorziening met de laagste maatschappelijke kosten is. Wij ondersteunen dan ook het advies van de Algemene Rekenkamer om te stoppen met subsidies voor de aanschaf van warmtepompen in wijken waar plannen zijn voor de aanleg van een warmtenet.

We vragen de overheid hierop regie te nemen en wijken aan te wijzen waar (hybride) warmtepompen de beste oplossing zijn en corporaties daar ook de mogelijkheid te geven om ze te installeren en niet alleen de eigenaar bewoners. En stop met de algemene subsidie op warmtepompen, want dit helpt de warmtenet wijken niet. Dus alleen warmtepompen waar de overheid aanwijst.

In de Nationale Prestatieafspraken die eind 2024 zijn afgesloten is afgesproken dat uiterlijk in 2027 er uitgewerkte gemeentelijke plannen liggen om 450.000 aardgasvrije woningen in 2034 te realiseren. Met hierin de nadruk op de oplossing met de laagste maatschappelijke kosten. De Wet gemeentelijke instrumenten warmtetransitie (WGIW), die gemeenten de bevoegdheid geeft om wijken van het gas te halen, is aangenomen en wordt verder uitgewerkt. De Wet collectieve warmte (WCW), die betaalbaarheid en regie in de warmtemarkt moet borgen, loopt echter vertraging op. Wij roepen op om snel werk te maken van de WCW. Daarnaast moeten overheden en netbeheerders regie nemen en keuzes maken, om te voorkomen dat de warmtetransitie vastloopt en de totale kosten onnodig stijgen.

### **Zorg voor een eerlijke tariefstructuur**

De investeringen in het elektriciteitsnet zijn sterk gestegen en worden doorberekend in de nettarieven. Dit is noodzakelijk, maar maakt de huidige tariefstructuur onhoudbaar. Huishoudens betalen nu een vast tarief op basis van hun aansluiting, niet op basis van daadwerkelijk verbruik. Dit leidt tot

ongelijkheid: een huurder met laag verbruik betaalt evenveel als een woningeigenaar met een warmtepomp en elektrische auto, terwijl de investeringen vooral voor de laatste nodig zijn. Zoals de Kamerbrief 'Nettarieven en de verdeling van netkosten' aangeeft, ontbreekt een prikkel voor slim verbruik en een eerlijke verdeling. Wij roepen daarom op tot een nieuwe tariefstructuur die de kosten eerlijker verdeelt.

### **Duidelijkheid nodig**

Tegelijk is het zeer de vraag of deze maatregelen voldoende zijn. Aan de voorkant duidelijkheid hebben over wanneer een woning aangesloten of verzwaard kan worden, is noodzakelijk. Alleen al de onzekerheid hierover leidt tot vertraging. Daarom roepen wij u op vaart te maken met het verzwaren van het net, geef prioriteit bij aansluitingen aan projecten die nieuwbouw mogelijk maken en onderzoek samen met netbeheerders waar de knelpunten liggen en los ze op. Het beperken van bezwaar maken is daarbij een goede eerste stap naar duidelijkheid. Netbeheerders kunnen daarmee sneller zekerheid bieden aan afnemers als corporaties.

Het kan toch niet zo zijn, dat de broodnodige nieuwbouw om de woningnood aan te pakken en de verduurzaming van woningen stopt, omdat woningen ze niet (tijdig) aangesloten kunnen worden.

Voor vragen over bovenstaande kunt u contact opnemen met Richard Bos via [r.bos@aedes.nl](mailto:r.bos@aedes.nl) of op telefoonnummer 06 51 92 60 72.

Met vriendelijke groet  
Aedes vereniging van woningcorporaties

Liesbeth Spies  
Voorzitter